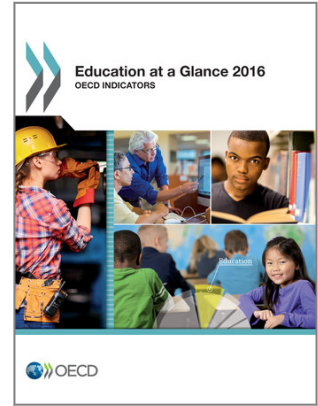

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2016

OECD Indicators

Summary in Turkish

Bu yayının tüm içeriğine erişmek için şu adresi tıklayın: 10.1787/eag-2016-en

2016 Tek Bakışta Eğitim

OECD Göstergeleri

Türkçe Özet

Ülkeler, yüksek eğitime finansman sağlamak için kamu harcamasının yanısıra başka yollar da buluyor

Kamu ve özel sektör harcamaları birlikte ele alındığında OECD ülkeleri, GSYİH'lerinin ortalama %5.2'sini ilkokuldan yüksek öğretime kadar eğitim kurumlarına harcıyorlar. Toplam harcamanın yaklaşık üçte biri, yüksek öğretime ayrılırken öğrenci başına harcama en yüksek düzeye çıkmaktadır. Yüksek öğretimin yüksek maliyeti ile birlikte yüksek öğretimde araştırma ve geliştirmenin öne çıkıyor olması, bu yüksek maliyete katkı yapmaktadır.

Zaten dar olan kamu bütçelerinin üzerindeki baskıyı hafifletmek için daha da çok ülke, yüksek öğretimin maliyetini hükümetlerden bireysel hane halklarına kaydırmaktadır. Yüksek öğretim kurumlarına yapılan harcamaların ortalama %30'u özel kaynaklardan gelmektedir ki - bu, daha düşük eğitim düzeylerinde görülenden çok daha büyük bir paydır; bu finansmanın üçte ikisi, çoğu zaman eğitim ücretleri şeklinde hane halklarından gelmektedir.

Yüksek ücretlerin vasıflı öğrencilerin yüksek öğretime kaydolmasını engellediği görüldüğünden birçok hükümet, öğrenim ücretlerinde bir miktar farklılaşmaya imkan tanımıştır. Örneğin özel kurumlara devam eden öğrencilerin veya yabancı öğrencilerin eğitim ücretleri daha yüksek, kısa devreli yüksek öğretim programlarındaki öğrencilerinki daha düşük olabilir. Öğrencilere destek olmak için birçok ülke, çoğu zaman öğrencilerin eğitimin doğrudan ve dolaylı maliyetleriyle başetmelerine yardımcı olması amacıyla burs, hibe ve kamu veya devlet garantili kredi sunmaktadır. Son on yıl içerisinde çoğu ülke, yüksek öğretimde olup kamu veya devlet garantili kredi alan - diploma ile birlikte borçla mezun olan öğrencilerin sayısında bir artışla karşılaşmıştır.

Eğitimde ve diğer alanlarda cinsiyet dengesizlikleri devam ediyor

Yüksek öğretimdeki cinsiyet açıklığının kapatılması - yüksek öğretimde erkeklerden daha çok sayıda kadının bulunuyor olması - son yıllarda belgeleriyle ortaya konulmuştur. Ancak kadınların doktora veya muadil programlar gibi daha ileri düzeylerdeki yüksek öğretim kurumlarına girmesi ve buralardan mezun olması hala daha az muhtemel.

Eğitimdeki cinsiyet ayrımı öğrencilerin çalışma alanlarında da yansımaları buluyor. Kadınlar, bilim ve mühendislik gibi birtakım alanlarda yetersiz, eğitim ve sağlık gibi alanlarda ise aşırı düzeyde temsil ediliyor. 2014 yılında mühendislik diplomasıyla mezun olan erkeklerin sayısı kadınlara göre ortalama üç katıyken eğitim alanında diplomayla mezun olan kadınlar ise erkeklerin dört katıydı.

Çalışma alanlarındaki cinsiyet dengesizlikleri, işgücü piyasasında - ve devamında da kazançlarda yansımaları bulmaktadır. Örneğin, mühendislik alanındaki mezunlar, yüksek öğrenimli yetişkinlere göre

ortalama %10 daha fazla kazanırlarken öğretmenlik ve eğitim bilimi mezunları %15 civarında daha az kazanmaktadırlar.

Öğretmenlik mesleğinin kendisinde de cinsiyet farklılaşması bulunmaktadır. Kadın öğretmenlerin yüzdesi azalmakta - fakat sonraki her bir eğitim seviyesiyle birlikte öğretmenlerin maaşları artış eğilimi göstermektedir. Ayrıca her ne kadar okul müdürleri öğretmen kadroları arasından atanıyor olsa da kadınların okul müdürü olması da daha az muhtemel.

Göçmenlerin eğitimin her düzeyinde yer alması daha az muhtemel

Göçmenlerin yeni topluluklarına - ve evsahibi ülkenin işgücü piyasasına entegre edilmesinde eğitim sistemleri kritik bir rol oynamaktadır. Örneğin ilkökul öncesi eğitim programlarına katıldığını bildiren göçmen öğrenciler, OECD Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) okuma testinde, böyle bir programa katılmadıklarını bildiren göçmen öğrencilere göre 49 puan daha fazla alıyorlar. Bu farklılık, kabaca bir yıllık eğitime karşılık geliyor. Ancak çoğu ülkede göçmen öğrenciler arasında ilkökul öncesi eğitim programlarına katılım, göçmenlik geçmişi olmayan öğrencilere göre ciddi ölçüde daha düşüktür.

Birçok ülkede göçmenler, eğitim kazanımı bakımından yerli doğumlu akranlarının gerisinde kalmaktalar. Örneğin üst orta eğitimi tamamlamamış olan yetişkinlerin payı, göçmenlik geçmişi olanlar arasında daha büyüktür. Ebeveynleri üst orta eğitim almamış olanlar arasında göçmenlik geçmişi olup yaşları 25-44 arasında olanların ortalama %37'si - ancak göçmenlik geçmişi olmayıp yaşları 25-44 arasında olanların ise sadece %27'si üst orta eğitimi bitirmemiş bulunuyorlar. Kanıtlar, yerli doğumlu öğrencilerin lisans veya muadili yüksek öğrenim programlarını tamamlamalarının göçmenlik geçmişi olan öğrencilere göre daha muhtemel olduğunu gösteriyor.

Diğer bulgular

Erken çocukluk eğitimi kayıtları artış gösteriyor: her iki yıl için de elinde veri olan ülkelerin ortalaması alındığında 2005 ile 2014 arasında 3 yaşındakilerin ilkökul öncesi eğitime kayıtları %54'ten %69'a, 4 yaşındakilerin kayıtları %73'ten %85'e çıkmıştır.

OECD ülkeleri genelinde işsizlik oranı, en yüksek eğitim kazanımı genel üst orta eğitim olanlara (%10,0) göre en yüksek eğitim kazanımı mesleki üst orta eğitim olanlarda daha düşüktür (%9,2).

Yaşı 20-24 olanların yüksek öğrenime kaydolma oranı, 2005 ile 2014 arasında OECD ülkeleri genelinde ortalama olarak %29'dan %33'e çıkmıştır. OECD ülkeleri genelinde günümüz yetişkinlerinin ortalama %36'sının 30 yaşından önce en az bir defa yüksek öğrenimden mezun olmasının beklendiği gözönünde bulundurulduğunda yüksek öğrenim kazanımının artmaya devam etmesi muhtemeldir.

Öğrencilerin bir yüksek öğrenim programını tamamlaması, teoride öngörülene göre çoğu zaman daha uzun süre almaktadır. Bireysel öğrenci verileri olan ülkelerin ortalamasına bakıldığında lisans veya muadili bir programa giren tam zamanlı öğrencilerin yaklaşık %41'i programın teoride öngörülen süresi içerisinde, %69'u ise teoride öngörülen süresi artı üç yıl içerisinde mezun olmaktadır.

Daha genç yaştaki yetişkinler mesleğe girdikçe öğretim gücü yaşıyor. Verileri olan 24 OECD ülkesinin 16'sında, yaşı 50 veya üzerinde olan orta öğretim öğretmenlerinin payı, 2005 ile 2014 arasında artış göstermiştir. İtalya ve Portekiz'de ilkökul öğretmenlerinin %3'ten daha azı, 30 yaşından küçüktür.

Müdürlerin, okul ortamı ve öğretmenlerin çalışma şartları üzerinde önemli bir etkisi bulunmaktadır. Mevcut verileri olan ülkelerin ortalamasına bakıldığında müdürlerin %60'tan fazlası, yeni öğretim uygulamalarını geliştirecek şekilde öğretmenler arasında işbirliğini desteklemek, öğretmenlerin kendi öğretim becerilerini geliştirme yönünde sorumluluk üstlenmelerini güvenceye almak ve kendi öğrencilerinin öğrenim sonuçlarından ötürü kendilerini sorumlu hissetmelerine yardımcı olmak için pek çok zaman eyleme geçtiklerini bildiriyorlar.

2008 yılındaki ekonomik daralmaya rağmen OECD ülkeleri genelinde eğitimin her düzeyinde öğrenci başına harcamalar ortalama olarak artış göstermektedir. 2008 ile 2013 arasında öğrenci başına reel harcamalar, ilkökuldan orta okul sonrasında yüksek öğrenim dışındaki eğitim için %8, yüksek öğretim için ise %6 artmıştır. Ancak finansal kriz, öğretmenlerin maaşları üzerinde doğrudan etki yapmıştır: OECD

ülkeleri genelinde maaşlar, 2009 ile 2013 arasında ortalama olarak ya dondurulmuş yada kesintiye uğratılmıştır. O zamandan bu yana ise artmaya başlamıştır.

© OECD

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir www.oecd.org/bookshop

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü, Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.
rights@oecd.org Faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights

Yayının İngilizce tercümesini okumak için OECD.iLibrary'i ziyaret edin!!

© OECD (2016), *Education at a Glance 2016: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2016-en